

**MICHAL VIEWEGH (*1962)
BÁJEČNÁ LÉTA POD PSA (1992)**

Viewegh, M.: Báječná léta pod psa, Český spisovatel, Praha, 1994, třetí vydání

Tento román líčí období od roku 1962 do roku 1991. Zobrazuje společenskou a politickou situaci tehdejší doby skrze osud jedné rodiny - rodiny, která, ačkoliv nesympatizovala s komunistickým režimem, byla donucená částečně se politicky angažovat, aby mohla rozumně žít. Román je často humorně až satiricky laděný. Vypravěčem je Kvido - nejstarší syn rodiny, který celý svůj příběh líčí redaktorovi - usiluje o vydání knihy, jakési kroniky své rodiny. Do děje jsou vkládány deníkové zápisky dospívajícího Kvida, vtipně je líčena postava babičky jakožto náruživé turistky a vegetariánky a úsměvné jsou také zážitky Kvida, respektive jeho problémy během dospívání.

Hlavní postavy - Kvido - Vypravěč příběhu, narodil se ve zvláštním prostředí - v divadle. Již odmala byl velmi bystrý a inteligentní, čímž vynikal. Naučil se velmi brzy číst a doslova exceloval v recitátorském kroužku v Sázavě, což přineslo štěstí jeho rodině. Posléze začal psát vlastní povídky, které kladně ohodnotil například Pavel Kohout. Ještě jako malý se skamarádil s Jaruškou, kterou si ve svých dvaceti letech vzal a měl s ní dceru Aničku, inteligentní po něm.

Jak již bylo řečeno, Kvido se narodil ve velmi zvláštní situaci. Jeho matka měla panický strach ze psů, a právě před představením v divadle ji jeden k smrti vyděsil. Byla těhotná a možná právě tento zážitek způsobil, že se Kvido narodil již o pár minut později, přímo v divadle - zrovna při Mackbetovi. Hned po narození si ho nesmírně oblíbily obě jeho babičky, což vedlo k tomu, že byl tak trochu otlýlý. Ovšem na druhou stranu byl také velmi inteligentní a velmi brzy se naučil číst.

Bydlel s rodiči v Praze, rodiče měli poměrně vyrovnané manželství, ovšem potom přišel srpen roku 1968 a rodina se odstěhovala do Sázavy. Oba dva rodičové se nechali zaměstnat v tamějších sklárnách, bydleli v zasklené terase jedné vily, což bylo značně nepohodlné - v létě tam bylo horko a v zimě, což bylo snad ještě horší, tam mrzli. Lepší bydlení pro ně bylo v nedohlednu, protože se Kvidův otec za žádnou cenu nechtěl politicky angažovat - jinak byl nesmírně šikovný a vzdělaný, ovšem v tehdejší době to nestačilo. Pravdou je, že jeho spolupracovníci a přátelé mu říkali, že nemá cenu vzpírat se režimu, jelikož toto snažení stejně k ničemu nevedlo, ale otce dovedly k mírné politické angažovanosti jiné okolnosti. Kvido se velmi dobře prosadil ve škole, vynikal ve čtení. Stal se nejlepším recitátorem tamějšího kroužku, který vedla manželka ředitele skláren. Když dostal Kvido zápal plic, znamenalo to pro recitační kroužek těžkou ránu. Když se majitelka kroužku dozvěděla, že za to může její manžel, který Kvidově rodině neposkytl lepší bydlení, donutila jej, aby to napravil. Tak získala rodina dům a otec byl povýšen, stal se ředitelem obchodního oddělení, což mu umožňovalo podívat se občas do ciziny. Pravdou ovšem je, že za tím vším nestála jen manželka ředitele. Kvidův otec se samozřejmě začal angažovat sám, když viděl, k čemu nuzné bydlení vedlo. Začal se vzdělávat v marxismu-leninismu, pořídil si psa a věnoval se fotbalu.

Za nějakou dobu ovšem přišel zlom: Celá rodina byla přistižena na návštěvě u disidenta Pavla

Kohouta, což znamenalo okamžité sankce. Otec se stal vrátným, byl několikrát vyslýchán a uzavřel se sám do sebe; v dílně si začal vyrábět vlastní rakev a byl velmi nedůvěřivý – téměř všechny okolo sebe považoval za špiony. Rodina z něj byla zoufalá, nepomohl ani psychiatr. O zlepšení situace se nezasadila ani babička Líba, která se přistěhovala z Prahy a nutila všechny jíst extrémně zdravě a hlavně šetrně. Jedinou pozitivní událostí bylo narození Kvidova sourozence Paca.

Kvido začal psát povídky inspirované vlastním životem a zkušenostmi a studoval na VŠE. Ránou pro otce ovšem bylo, když se studiem skončil, aby se mohl naplno věnovat své literární tvořivosti.

Kvidova matka už začínala být ze svého manžela zoufalá a napadlo ji řešení – Kvido by se měl stát otcem. Ten nakonec souhlasil a požádal o ruku svoji kamarádku z útlého dětství, se kterou měl vůbec první milostné zkušenosti. Ona si jej vzala a přivedli na svět dítě. Bohužel na Kvidova otce to mělo přesně opačný účinek; přivést dítě do této doby považoval za nezodpovědnost. Situaci vyřešil až převrat, který (i přes značnou absurditu) vrátil Kvidovu otci a potažmo celé rodině chuť do života.